

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

№ 9105-188
18.10 2023 г.

ДО
ДИРЕКТОРИТЕ НА УЧИЛИЩАТА,
ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ
ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

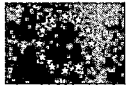
ЧРЕЗ:
НАЧАЛНИЦИТЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ
УПРАВЛЕНИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Относно: *покана за включване в проект по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR001-3.001 „Модернизирание на професионалното образование и обучение”, финансиран по Програма „Образование“ 2021- 2027.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ДИРЕКТОРИ,

Министерството на образованието и науката кани всички държавни, общински и частни¹ професионални гимназии/училища с паралелки за професионална подготовка, с изключение на институциите по чл. 18, т. 3 - 7 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в системата на професионалното образование и училищата по чл. 38, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), да се включат в изпълнението на проект по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR001-3.001 „Модернизирание на професионалното образование и обучение”, който ще се финансира от Програма „Образование“ 2021 - 2027. Продължителността на проекта е петдесет и шест месеца.

¹ Частните училища по чл. 40 от ЗПУО следва да са вписани в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Основната цел на проекта е да подпомогне адаптирането на професионалното образование и обучение спрямо динамиката на пазара на труда и да подкрепи развитието на уменията за професиите на настоящето и бъдещето.

Специфичните цели са:

- Модернизиране на професионалното образование и обучение (ПОО) спрямо динамиката на пазара на труда чрез съвместна работа между училища и други доставчици на ПОО, бизнеса и други институции;
- Повишаване на уменията и компетентностите на педагогическите специалисти по професионална подготовка и на учениците в системата на професионалното образование и обучение в партньорство с бизнеса;
- Повишаване привлекателността на професионалното образование и обучение.

Основните дейности по процедурата са:

Дейност 1. Разработване и прилагане на нов Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), Държавни образователни стандарти (ДОС), учебни планове и програми, национални изпитни програми вкл. междусекторни, по определени сектори и др., чрез използване на Секторни съвети на уменията (ССУ) за съвместна работа между училища и други доставчици на ПОО, бизнеса и др.

В рамките на дейност 1 е предвидено да се реализира реформа в ПОО, чрез използване на ССУ с включването на училища и работодателски организации, организации на работниците и служителите от даден сектор, бизнеса, асоциации на професионални гимназии в съответния сектор, висши училища и др. Реформата предвижда актуализиране на СППОО, разработване/актуализиране на държавни образователни стандарти, учебни планове и програми вкл. за обща професионална подготовка и национални изпитни програми по професии.

При изпълнението на дейност 1 училищата могат да се включат в дейностите по разработване на учебни планове и програми за професиите от новия СППОО, като в екипите включват работодатели и представители на висшите училища. В резултат от изпълнение на дейността ще бъдат разработени и утвърдени учебни планове и програми по новите професии от СППОО.

Дейност 2. Въвеждане на компетентностни профили на учители и преподаватели по професионална подготовка и обучението им по специфични за професията умения.

В рамките на дейността от ССУ ще се разработят компетентностни профили на учителите/преподавателите по професионална подготовка от актуализирания СППОО. Компетентностният профил ще включва необходимите професионални компетентности, които следва да бъдат усвоени от учителите/преподавателите по професионална подготовка, за да могат да преподават по актуализираните учебни програми с цел постигане на заложените резултати от ученето в държавните образователни стандарти, разработени в рамките на дейност 1.

Дейността се изпълнява от ССУ.

Дейност 3. Въвеждане на гъвкави пътеки и микроквалификации в ПОО с цел мобилност и проходимост между професии, сектори и образователни нива.

Дейността е насочена към изготвяне и въвеждане на гъвкави пътеки, като под гъвкави пътеки следва да се разбира прилагането на възможности във всички форми на обучение и учене, вкл. апробирани в рамките на национални програми и европейски и международни проекти. Прилагането на тези пътеки е за преодоляване на риска от отпадане от училище на учениците, включително и от маргинализираните групи, за ангажиране или повторно включване в ПОО. Основната цел е подкрепа чрез прилагането на наставничество (менторинг).

Дейностите, които се осъществяват от училищата са:

1. Организиране и провеждане на допълнителни обучения за учениците, отпаднали от образователната система и за тези в риск от отпадане – обученията са с продължителност 10 учебни часа;
2. Организиране и провеждане на допълнителни обучения за придобиване/повишаване на професионални умения - ще бъдат включени както представители на уязвими групи за повторно връщане в образователната система, така и учениците, заявили желание да придобият професионални умения по професия, по която не е основното им обучение в училището. Продължителността на обученията е 10 учебни часа.

Дейност 4. Съвместно разработване и въвеждане на образователни материали по професионална подготовка за важни за икономиката на региона и пазара на труда сектори с иновативно цифрово учебно съдържание, използване на изкуствен интелект, виртуална реалност и смесено обучение (blended learning).

Дейността предвижда прилагане на подход на смесено обучение в професионалните училища, който да е достатъчно гъвкав, за да позволява адаптиране спрямо нуждите на учениците: съчетаване на училищна среда и други физически среди далеч от училищната сграда; съчетаване на различни инструменти за обучение, които могат да бъдат цифрови (включително виртуална реалност, изкуствен интелект и др.) и нецифрови. Ще бъдат разработени, използвани и споделяни дигитални образователни материали по професионална подготовка с цифрово и интерактивно учебно съдържание, отворени образователни ресурси, виртуална реалност, електронно обучение, смесено обучение (blended learning).

Училищата участват чрез включване на учители, преподаващи по съответната професия в екипите за разработване на интерактивните уроци.

Обученията на ученици с използване на дигитално учебно съдържание по професионална подготовка и прилагане на подхода на смесено обучение (blended learning) ще се осъществяват от училищата, включени в проекта, по програми, които са одобрени от директора на училището. Те ще се провеждат въз основа на конкретната специфика на училището и може да включват посещения на фирми, технологични центрове, музеи, институции и организации, свързани със сектора, в чийто обхват са професиите в училището и др.

Дейност 5. Участие в обучения на преподаватели по професионална подготовка, включително от бизнеса, науката, публичния и неправителствения сектор за включването им в ПОО.

В рамките на дейността ще се проведат:

- допълнителни практически занятия за учениците от II гимназиален етап на образование под формата на допълнителна подготовка, която е извън предвидената по учебен план с участието на представители на научните среди, бизнеса, публичния и неправителствения. Занятията протичат по

учебна програма, разработена от новопривлечените преподаватели, съгласувана с учителите по професионална подготовка и утвърдена от директора на училището. Графикът на провеждането им се изготвя от новопривлечения преподавател и се утвърждава от директора на съответното училище. Продължителността е 20 учебни часа в рамките на един учебен срок. Учениците, желаещи да се включат в практическите занятия, заявяват своето желание пред директора на училището чрез писмено заявление;

- менторски обучения за придобиване на педагогически и методически умения от привлечените преподаватели от научните среди, бизнеса, публичния и неправителствения сектор – при изпълнение на тази дейност училищата трябва да изберат външни за системата лица (от научните среди, бизнеса, публичния и неправителствения сектор) за преподаватели по професионална подготовка. Обученията се провеждат от учителите, които ще са ментори, по предварително изготвена програма, разработена по указания на МОН. Ще се проведат средно по две тридневни менторски обучения, всяко от които ще е с продължителност от 24 академични часа (3 дни), от които поне 8 академични часа ще се провеждат в училище. Менторските обучения завършват с получаване на сертификат от участващите в тях;
- модулни обучения за учителите и преподавателите по професионална подготовка с цел въвеждане в новите техники и технологии в съвременните производства, а така също и за придобиване на необходимите компетентности за преподаване и усъвършенстване на уменията, заложи в компетентностния профил – провеждат се по програма, разработена от ССУ съобразно констатираните нужди на учителите по професионална подготовка. Обученията се провеждат в производствена среда по график, утвърден от директора на училището и ръководителите на предприятията, предоставящи условия за провеждането им. Обученията ще бъдат едnodневни и двудневни (с нощувка). Обученията завършват с получаване на сертификат от участващите в тях.

Дейност 6. Квалификация на учители по професионална подготовка чрез специализирани обучения, свързани с прехода към цифрова и зелена икономика, синия растеж, индустрия 5.0, ИСИС.

В резултат от изпълнението на дейността преподавателите по професионална подготовка ще бъдат включени в специализирани обучения, свързани с прехода към цифрова и зелена икономика, синия растеж, индустрия 5.0, ИСИС, дигитални умения, умения за създаване на дигитално съдържание.

Дейност 7. Подобряване на трансверсалните и ключовите компетентности по професионална подготовка на учениците, предприемачески умения, социално предприемачество и др. с участие на работодатели.

Училищата провеждат допълнителни занимания с продължителност средно от 70 часа за учениците с цел развиване на практически умения, като работа в екип, откриване и създаване на практически решения на проблеми от реалния живот, проактивна и предприемаческа нагласа и поведение, управление на личните финанси и др. Обученията се осъществяват на ниво училище. Програмите се разработват от учители в партньорство с представители на бизнеса.

Дейност 8. Професионална подготовка чрез допълнителни практики в реална работна среда.

Дейността е насочена към учениците навършили 16 год., на които ще бъде предоставена възможността за участие/провеждане на допълнителни практики в реална среда. Практиката се провежда при обучаващия работодател и надгражда знанията, практическите умения и компетентности по изучаваната професия, като не дублира и не замества задължителното практическо обучение по училищен учебен план. В рамките на дейността допълнителната практика в реална работна среда е допустима еднократно за един ученик и завършва с издаване на удостоверение от съответното професионално училище.

Дейност 9. Информационни дейности и кампании за повишаване привлекателността на ПОО и засилване връзката ученици/родители-работодатели-училище-местна власт, вкл. с цел кариерно и професионално ориентиране на ученици.

Организиране на информационни кампании, включващи събития тип информационни срещи, дни на професионалното образование и обучение, дни на отворените врати вкл. за кариерно и професионално ориентиране, събития за демонстриране на професионалните умения в училищата, включени в проекта - по 4 кампании във всяко училище, включено в проекта. В рамките на кампаниите ще се насърчава кандидатстването на ученици в ПОО в VIII клас, както и включване на ученици, застрашени от отпадане или в риск, в гъвкави и кратки пътеки за повторно включване, ще се провеждат информационни дейности за кариерно и професионално ориентиране с участието на представители на бизнеса, социалните партньори, работодатели и висши училища за учениците от втори гимназиален етап на образование с цел информирането им за бъдеща реализация на пазара на труда.

За участие в посочената процедура е необходимо училищата, осъществяващи професионална подготовка, в **срок до 27.10.2023 г.** включително, да попълнят:

1. Заявление за участие под формата на Microsoft формуляр на следния линк:
<https://forms.office.com/e/0M66gk288S>

Забележка: *Ще бъдат разглеждани само заявления, подадени от институционалния акаунт (КОД по НЕИСПУО@mon.bg) в образователния домейн edu.mon.bg.*

2. Декларация за минимални и държавни помощи съгласно приложения образец (Приложение 1) – декларацията се попълва **само от частните училища** с паралелки за професионална подготовка, подали заявление за участие в проекта.

Заявленията се подават по електронен път в посочения в поканата срок. Окончателното класиране се извършва от ЕОУП след анализ на представените от РУО списъци за класиране на регионално ниво, като се гарантира балансирано териториално разпределение. Списъкът с одобрените за включване в проекта училища се утвърждава със заповед от министъра на образованието и науката.

Училищата, които са подали заявление за участие в проекта и са одобрени, се счита, че са заявили желание да участват в дейностите по проекта до неговото приключване, освен ако вече не отговарят на критериите за допустимост или изрично, в писмена форма, са заявили желание за прекратяване на участието си.

Ако се нуждаете от допълнителна информация, моля обръщайте се към:

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ,
2021-2027

1. Весела Караянева, главен експерт в дирекция „ПОО“ и координатор „Териториални екипи“ - тел.: 02/9217606, email: v.karayaneva@mon.bg;
2. Анна Милчева-Бурева, главен експерт в дирекция „ССД“ и експерт „Организация, мониторинг и отчетане“ - тел: 02/9217417, email: a.dancheva@mon.bg;
3. Регионалните управления на образованието - Координаторите по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ от РУО (Приложение 3).

Приложения:

1. Декларация за минимални и държавни помощи – Приложение 1;
2. Карта за оценка за попълване от експерта в Териториалния екип за организация и управление на проекта (ТЕОУП) – Приложение 2;
3. Списък на Териториалните екипи за организация и управление на проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ от РУО – Приложение 3.

С уважение:

18.10.2023 г.

X

ВАНЯ ТИВИДОШЕВА
Директор на дирекция „ПОО“
Signed by: Vanya Tinkova Tividosheva

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ДОКУМЕНТ